

■ В Химичния цех на Комбината завършва внедряването на технологията за производство на субстанция *Трибестан*. Той е оригинален фитохимичен продукт, който се получава от растящия у нас *Трибулус терестрис* – бабини зъби (*Tribulus terrestris* L.) – нетоксичен, нехормонален препарат за лечение на разстройства на половите функции. Това е резултат от дългогодишните проучвания на екип под ръководството на *ст.н.с. маг.-фарм. д-р Маргарита Томова (НИХФИ)*.

(В. Трибуна, бр. 11, 15 юни 1981; Кратка история на НИХФИ, С., 1997, с. 15, 47, 56; Семейен архив – Зорница Ковачева: Авторски свидетелства: № 11450, А 61 К от 15.12.1965; (11) 26221 А 61 К 35/78; (11) 27584 А 61 К 33/78; Заркова, С. НИХФИ – София. Трибестан. Експериментални и клинически изследвания. *Pharmachim Bulgaria*, 1982)

Маг.-фарм. д-р Маргарита Томова, к.ф.н. (11.02.1923 – 2000). Родена в гр. Пловдив. Завършва класическата паралелка на Пловдивската девическа гимназия. Работи в аптеката на своя баща фармацевт Петър Томов – завършил в Грац (Австрия). Учи в отдела по фармация към Природо-математическия факултет на Софийския университет. Дипломира се с отличие през 1945 г. Стажува в Първа държавна аптека – Пловдив и в Общинска аптека –

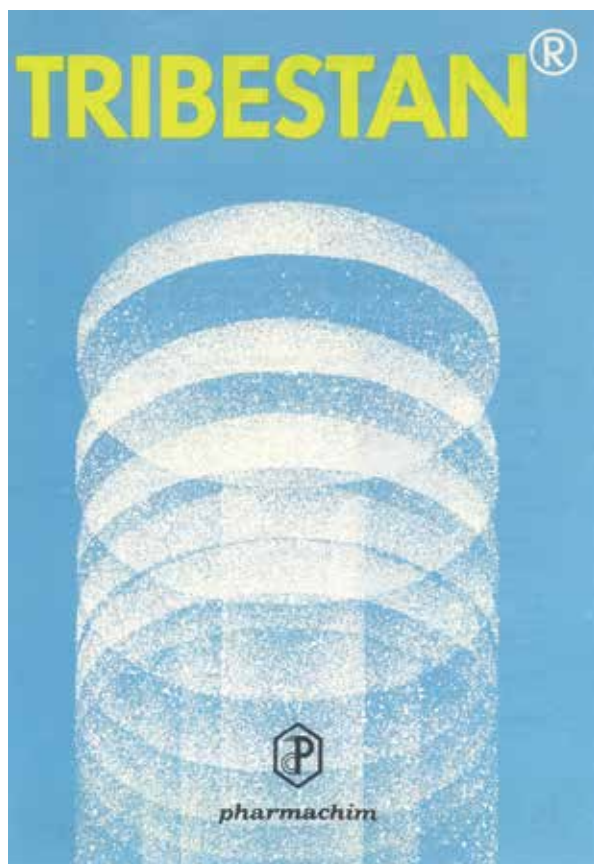
Свиленград. Референт-докладчик при Научно-изследователския фармацевтичен институт към ДСАП – МНЗ (от 1949 г.). Под ръководството на проф. д-р Петър Николов и доц. д-р Аспарух Бойчинов разработва и защитава докторска теза на тема: „Изследване на разпространените у нас форми на *Artemisia maritima* L. за съдържание на глистогонни вещества” (1950). Специализира в гр. Хале (ГДР) при проф. Клаус Щрайбер. М. Томова е един от първите сътрудници на НИХФИ (1949–1979): к.ф.н. – 1951, н.с. – 1952, ст.н.с. – 1965. Ръководител на лаборатория по естествени стероиди към секция Фитохимия на Института. Има над 60 научни публикации. Трудовете ѝ по *изолиране на натурални субстанции от растителен произход* са добре известни в Германия, Русия, Италия, Швейцария, Индия, Япония и други страни. *Разработва технология на субстанция от растителен произход – сантонин, внедрена (1950) във фабрика „Галенус”*. Като ръководител на колектив от НИХФИ работи повече от 20 години по създаването на лекарствения продукт *Трибестан*. Нейното първо авторско свидетелство е за препарата ТВ – 68 за ветеринарната медицина (1965). Следват още 5 авторски свидетелства за използване на препарата Трибестан в хуманната медицина. Институтът за изобретения и рационализации издава авторско свидетелство относно *Метод за получаване на продукт от надземната част на растението Tribulus terrestris L., стимулиращ половата система (1979)*. За първи път в света е създаден нехормонален лечебен препарат от растителен произход на основата на *фуростанолови сапонини*. Д-р Маргарита Томова ръководи внедряването на препарата в ХФК – София.

(Семейен архив – Зорница Ковачева; Атанасов, Б. Кратка история на НИХФИ, С., 1997, с. 15, 47, 56; Известия на Ботаническият институт при БАН, кн. 2, 1951, с. 141–159)

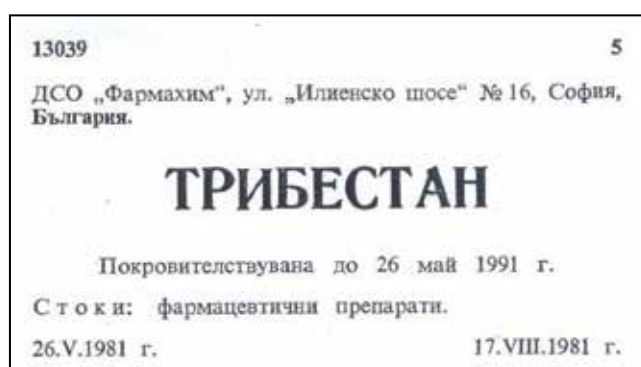
■ Въвежда се пробно производство на *усъвършенствана технология на „Табекс” – филм таблетки*. За първи път новата форма се опакова машинно на PVC-алуминиево

фолио. Препаратът, произведен по новата технология, е предназначен за износ в Полша, Унгария, ГДР, Куба и Монголия.

(в. Трибуна, бр. 13, 15 август 1981, с. 3)

Мостра на първото производство на Трибестан
Семеен архив – Зорница Ковачева

Регистрация на търговската марка Трибестан, 26 май 1981 г.

Бюлетин „Изобретения, търговски марки, промишлени образци“, 1982, № 1

Първите реклами на лечебния препарат Tribestan
Семеен архив – Зорница Ковачева

■ В Ампулен цех – площадка А започва работа втора поточна линия „Санти“ за опаковка на Гентамицин.

(В. Трибуна, бр. 3, 7 март 1981)

■ На втория етаж в Ампулен цех – площадка Б, се оборудва със *статут на производствено звено нова Лаборатория за производство на инсулин* – готови форми. Нейното предназначение е да се пристъпи от лабораторна работа към затворен цикъл